

ningsmagten derfor dog ikke til enhver Tid kan forandre den allerede givne Lov saaledes, som den maaskee kunde ønske det; thi den lovgivende Magt kan af moralske Grunde for sin egen Skyld, for Landets Bedstes Skyld ikke vende op og ned paa en Beslutning, som en tidligere Lovgivningsmagt har taget. Ligesaalibet som en Regjering uden Videre kan desavouere en tidligere Regjering, ligesaalibet kan en Lovgivningsmagt, uden at nedbryde Agtelsen for sig selv, uden at nedbryde Tilliden til det Bestaaende, uden Videre vende op og ned paa, hvad der engang er vedtaget. Dersom dette ikke var saaledes, vilde jeg, der ikke havde Sæde i Rigsdagen, dengang Loven af 1861 blev vedtagen, ganske vist, da jeg er en Ven af det System, der gaar igjennem Kjøbstæderne ad den lige Vej, fordi jeg tillægger Kængdebanen en overveitende Betydning, ubetinget stemme for den lige Vej fra Karlhuus over Horsens til Veile; men det kan jeg ikke, fordi jeg derved vilde komme i Strid med den Beslutning, der er tagen, og jeg anseer mig derfor principielt forpligtet til at stemme for Sidebanen til Silkeborg, eller, hvis den ikke skulde kunne sættes igjennem, vil jeg kunne forsvare at stemme for Banen om ad Fuldbro.

Formanden: Rigsdagsmanden for Viborg Amts 5te Valgtreds har Ordet for en kort personlig Bemærkning.

Klein: Jeg vil kun bemærke til den ærede sidste Taler, at han efter mine Udtalelser ikke er berettiget til at ansee mig for at være en Modstander af hans Anskuelse, hvad det første Divergenspunkt angaaer, og hvad det andet formeentlige Divergenspunkt angaaer, skal jeg erklære mig i alt Væsentligt at være enig med ham.

Fischer: Jeg skal villig indrømme, som en ganske almindelig Sætning, hvad der af flere ærede Talere har været fremført, at den lovgivende Magt til een Tid ikke kan binde Fremtiden; men jeg maa med den sidste ærede Taler haandhævede den Undtagelse, han har gjort, og jeg skal tillade mig noget næiere at udsille, hvorfor jeg for mit Vedkommende maa troe,

at her foreligger en bestemt Undtagelse. Naar vi i Almindelighed forhandle en Lov, hvor to Parter staae imod hinanden — jeg vil strax, for at undgaae enhver Mistydning, sige til, at jeg ved to Parter ikke forstaaer to Samlinger af Mænd, der forsvare private Interesser, men to Samlinger af Mænd, der forskjellig opfatte, hvad der i det foreliggenae Tilfælde tjener til Fædrelandets Vel — da er det ganske almindeligt, at den ene Part maa slaae Noget af i sin Fordring, om jeg saa maa sige, og det Samme maa ogsaa skee fra den anden Parts Side, for at man kan opnaae et Resultat. Naar da den endelige Afstemning ligger for, maa Enhver overveie, om han har opnaaet saa Meget, at han kan give Loven sin Stemme, og det bliver da hans Sag at erindre sig, at Loven træder i Kraft som en Heelhed. Fra den Tid af, at Loven træder i Kraft, træde baade de Indrømmelser, der ere gjorte til hans Anskuelse, og de Indrømmelser, han har gjort til Andres Anskuelse, samtidig i Kraft; den Ene maa altsaa paavirke den Anden, og det Resultat, som fremkommer, staaer som en Eenhed af det Hele. Gaae vi nu d refter til Sernbanesagen, saa er det jo bekjendt, at der her i denne Sag stod to Partier overfor hinanden; der har i lang Tid været forhandlet om Sernbanesagen, uden at der er opnaaet noget Resultat, fordi der var to Partier, hvoraf inlet havde Majoritet, der havde aldeles modsatte Anskuelser; der var nemlig adskillige Medlemmer, som ikke sluttede sig til noget af disse Partier, og adskillige, som helst ønskede at undgaae ethvert Sernbaneanlæg. Da nu Sernbaneloven blev vedtagen, blev den vedtagen ved gjensidige Indrømmelser, og det, man havde at overveie ved den endelige Afstemning var, om Enhver havde faaet saa Meget af det, som han ansaae for det Nette, at han troede at kunne give Loven sin Stemme, det vil sige Loven som Heelhed; men hvorledes træder denne Lov i Kraft som en Heelhed? Derved, at Sernbanen ligger for som en Kjendsgjerning. Naar denne Lov er traadt i Kraft som et Hele, saa er Sernbanen bygget, og derved bortfalder da ethvert Spørgsmaal om fremtidige Forandringer, thi ligger den der først, saa skal man nok lade den blive liggende, der kan efter